

Brněnský senior vychází
za finanční podpory
statutárního města Brna

B | R | N | O

RYBÁŘI NA SVRATCE

Noční deště
česají
hladinu
v sametové tmě
si důvěrně
s kapkami
šeptá listí.
V sametové tmě
osamělý výkřik
mrazí –
němí rybáři
na březích
účtují s tichem –
kde všude jen
zanechals mi
vzkazy.

Marie Veselá

Členská schůze

Senioři ČR, MěO Brno, oznamuje termín
členské schůze, a to **21. 3. 2024 od 14.00 hodin**
ve společenském sále MČ Brno-střed,
Dominikánské nám. 2. Vezměte s sebou členské
průkazy ke kontrole, kulturní program bude zajištěn.

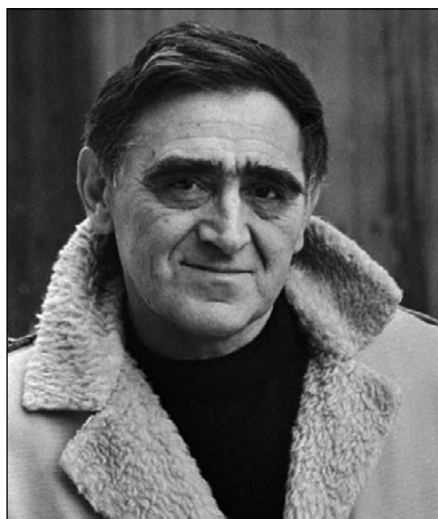
Výbor Senioři ČR, MěO Brno

Vážení a milí čtenáři,
dostáváte do rukou první číslo Brněnského SENIORU ročníku 2024, opět připraveného do tisku autorským kolektivem naší redakční rady, v úzké spolupráci s některými z Vás a díky dodaným příspěvkům, které byly zaslány představiteli veřejného života v našem regionu. Autorka se tradičně v úvodu článku zamýšlí nad aktuální situací v korelaci s globálními a vnitrostátními problémy. Jak potvrzují sociologická šetření společenského vědomí, ale i názory a postoje odborníků prezentované akademickou sférou v masmédiích, (zvláště globalizace, zdravotnictví, školství, sociální služby, pomoc rodinám s dětmi a seniorům) lze očekávat, že i letošní rok bude složitý, náročný a rozporuplný. Naši občané jsou soustavně zahlcováni novými informacemi o ztrátách na životě a majetku (z válečných zón, z migrace způsobující pandemie a případně z globálního nárůstu závažných trestných činů aj.).

V období Vánoc jsme byli šokováni a zrceni tragédií v Praze. Masový vrah – student Filozofické fakulty UK Praha – střelbou připravil o život 14 lidí. Sám po příjezdu jednotek rychlého nasazení a integrovaného záchranného systému obrátil zbraň proti sobě a ukončil svůj život. Kde došlo k pochybení, když ještě nebylo zapomenuto na střelbu v Uherském Brodě, při které přišlo o život 8 lidí? Tragédie je v šetření a věříme, že navrhovaná opatření k nápravě budou razantnější a případné postihy vyšší. V souvislosti s výše uvedenými skutečnostmi je zapotřebí připomenout opakovaně upozornění psychologů a psychiatrů na nárůst psychických potíží a emočních traumat, což lze považovat za fakt varující až alarmující k nápravě. Určujícím problémem je u nás nedostatek psychologů a psychiatrů. Současný stav kritizují lékaři ve shodě s pedagogy a zároveň upozorňují na nedostatečné odborné vzdělání školských psychologů,

kterým chybí studium na lékařské fakultě. Diagnostikováno je stále více psychických poruch u dětí a mladistvých. Varování před ohrožením zdraví našich potomků nelze přehlížet. Poslední část autorka opět věnuje připomenutí životních jubileí našich osobností kultury a umění, které jsou kreativní a emotivní. Stálým přínosem jsou však i ti, kteří už nejsou mezi námi. Pro vaši informaci v roce 2024 věnujeme v BS postupně pozornost třem hudebním velikánům – B. Smetanovi, A. Dvořákovi, L. Janáčkovi. Svěho životního jubilea se nedožily vynikající zpěvačky E. Olmerová (1993), V. Špinarová (2017) a H. Hegerová (2021). O těchto zpěvačkách jste se mohli už několikrát dočíst v předchozích číslech. V tomto roce si také připomeneme životní jubileum básníka J. Wolkra. V lednu nás opustila všestranně nadaná herečka J. Hlaváčová.

doc. PhDr. Jana Vrabcová, CSc.

SKÁCEL, Jan

* 7. 2. 1922 Vnorovy u Strážnice

† 7. 11. 1989 Brno

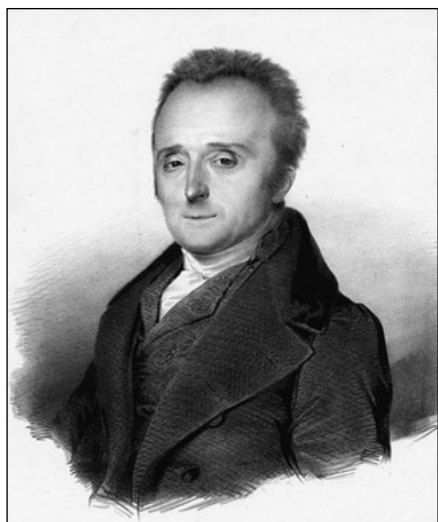
básník a novinář

Básník a novinář Jan Skácel patří k největším zjevům naší poezie minulého století. Zůstal vždy bytostně spjatý s Moravou a Brnem. Narodil se v rodině učitele. Po maturitě byl totálně nasazen jako stavební dělník v Rakousku. Po válce studoval češtinu a ruštinu na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, ale v 50. letech pracoval jako

dělník i jako novinář. Především je to však velký básník. Jeho básnické dílo se vyznačuje osobitou poetikou, hutným čistým jazykem, myšlenkově směřuje k hodnotám přirozené prostoty, přírody, domova a řádu bytí. Nenapodobitelným způsobem v nich básník vyjadřuje radost, smutek, humor i tichou ironii. Devět jeho sbírek – Kolik příležitostí má růže (1957), Co zbylo z anděla (1960), Hodina mezi psem a vlkem (1962), Smuténka (1965), Metličky (1968), Dávné proso (1981), Naděje s bukovými křídly (1983), Odlévání do ztraceného vosku (1984), Kdo pije potmě víno (1988), posmrtně vydaná A znovu láska - tvoří spolu s pěti knížkami pro děti a sbírkami fejetonů Jedenáctý bílý kůň a Třináctý černý kůň mimořádné literární dílo. Začínal ovšem jako novinář. První Skácelovo redakční místo bylo v brněnské Rovnosti, v letech 1954–64 působil v brněnské literární redakci Československého rozhlasu. Kolem redakce, kterou řídil, dovedl seskupit okruh schopných autorů a vědoucích lidí. Jeho jméno je ovšem spojeno hlavně s vynikajícími moravskými kulturními časopisy Host do domu a Revue otevřené

kultury (ROK). Host do domu se za jeho vedení (1963) stal také prostorem k vyjádření odporu vůči vládnoucí moci. Zákonitě následovaly zákazy a osobní diskriminace. Od roku 1969 Jan Skácel publikoval v samizdatu a exilové literatuře. Prvního čísla ROKu, jednoho z nejlepších polistopadových časopisů, jehož vznik inspiroval, se už Skácel nedočkal. Zemřel 7. listopadu 1989, několik dní před politickým zvratem, na který dlouhá léta čekal. Jan Skácel je pochován na čestném pohřebišti Ústředního hřbitova v Brně. Jeho portrét od Eduarda Miléna zdobí děkanskou insignii Divadelní fakulty Janáčkovy akademie múzických umění. Z vyhlídkové cesty na Špilberku se na Brno dívá jeho obřítvář, dílo sochaře Jiřího Sobotky. Skácelovy verše o vodě, kovové písmeno po písmenu, tvoří prstenec kolem kašny na náměstí Svobody. Jeho poezii se dostalo ocenění a vydání i v zahraničí. Je inspirací i pro současné naše umělce, např. pro Jiřího Pavlicu z Hradištanu. V roce 2002 bylo Janu Skácelovi uděleno čestné občanství města Brna. Je po něm pojmenována ulice v Králově Poli.

Jana Čipáková

PELLICO, Silvio

* 25. 6. 1789 Saluzzo

† 31. 1. 1854 Turín

**italský básník a dramatik,
špilberský vězeň z řad karbonářů**

Po napoleonských válkách zůstala Itálie rozdrobenou zemí, v níž se o moc dělily Rakousko a Francie. K Rakousku byly připojeny Lombardie a Benátsko, na habsburské monarchii závisela

všechna vévodství střední Itálie. V podstatě řídil osudy velké části Appenninského poloostrova kníže Metternich. Rostl počet Italů, kteří tajně připravovali vypuzení nenáviděných cizinců a požadovali risorgimento-obrození Itálie. V letech 1808-1815 byla v neapolském království založena Karbonářská společnost. Karbonáři (uhlíři) tvořili tajná vlastenecká revoluční společenství s cílem osvobodit zemi od cizí nadvlády. Podněcovali vzpoury na mnoha místech v Itálii i mimo ni (Francie, Španělsko, Portugalsko). Když hnutí karbonářů v letech 1821-22 zaniklo, nahradila je nová organizace, Mladá Itálie. Rakouská vláda každý projev odporu tvrdě potlačovala a trestala. Jeho představitelé skončili většinou ve vyhnanství nebo v rakouských věznicích. To byl také osud básníka a dramatika **Silvia Pellica**, který v době represí redigoval časopis Il Conciliatore (Prostředník). Zprostředkovával svým čtenářům nejen poznatky o novém literárním směru, revolučním romantismu, ale také otevřeně sympatizoval s programem politického osvobození země. To

stačilo, aby se vedoucí redaktor i jeho spolupracovníci stali podezřelými a byli zatčeni. Pellico byl již v té době známým literátem, jehož drama Francesca da Rimini patří k nejúspěšnějším romantickým tragédiím. Zatčen byl v říjnu 1820 v Miláně. Po čtyřech měsících byl převezen do Benátek a ve vězení Pozzi čekal v tvrdé vazbě a izolaci na soud. Ten vynesl rozsudek-trest smrti za účast na spiknutí proti Rakousku. Verdikt byl vyhlášen veřejně na náměstí před dóžecím palácem. Na poslední chvíli byl císařským výnosem změněn na 15 let těžkého žaláře v brněnském vězení Špilberk. Na místo určení dorazil Pellico s ostatními spoluvězni 10. dubna 1822. Původně byl internován v podzemní kobce, vzhledem ke špatnému zdravotnímu stavu byl přemístěn do přízemní cely. Životní podmínky se tím však pro Pellica příliš nezlepšily. Vězni měli nohy spoutány řetězy, několikrát za den byli prohlíženi, celý první rok prožili v přísné izolaci bez možnosti kontaktu s ostatními. Strádali zimou a nedostatkem slunce. Strava bylo mizerná, přiděly malé.

Mnoho italských vězňů podleho nemoce-
m a vyčerpání dřívě, než z Vídně dorazi-
la zpráva o zrušení menší části trestu.
Pellico byl na základě této milosti propu-
štěn v roce 1830, po osmiletém špilber-
ském martyriu. Celkem strávil
v kriminálech deset let. Do Turína se vrátil
jako zlomený a do konce života nemoce-
mi sužovaný člověk. Své zážitky z c. k.
rakouských žalářů vylíčil v autobiografické
knize *Le mie Prigioni* (Má vězení). Vyšla
v roce 1832 v Turíně, spisovatel Stendhal
se postaral o její vydání ve Francii. Český
vyšla v letech 1882 a 1926. Pellico v ní
zaznamenal své žalární utrpení v prostě
a jímavě psaných vzpomínkách, Itálie je

však příliš příznivě nepřijala. Kruté osobní
prožitky způsobily Pellicův příklon
ke katolicismu. Církev mu neuvěřila
a liberálové to odsoudili jako zradu.
Metternich však rozpoznal význam Pelli-
cova svědectví. Prohlásil, že kniha poško-
dila Rakousko víc než prohraná bitva.
Autor pak dílo doplnil ještě drobným trak-
tátem *O povinnostech člověka* (1835)
a vydal sbírku básní *Poesie inedite* (Nevy-
dané básně, 1837). Ve vězení napsal něko-
lik dnes zapomenutých divadelních her.

Pokračující úsilí o sjednocení a osvo-
bození Itálie sledoval Pellico již jen pasiv-
ně a z povzdálí, jeho vítězství v 60. letech
se nedožil.

Vězeňský pobyt karbonářů na brněn-
ském Špilberku připomíná pamětní des-
ka z roku 1922 na hradební zdi poblíž
vchodu do kazemat a pomník italským
mučedníkům, který dal na úpatí Špilber-
ku v roce 1925 postavit brněnský výbor
společnosti Dante Alighieri. Opraven byl
za finanční podpory italské vlády v roce
1998. Špilberk je stále živým pojmem
v italských dějinách a přímo poutním
místem pro italské turisty, kteří zavítají
do Brna. Po Pellicovi, nejznámějším kar-
bonářském vězni, je pojmenována ulice
na Starém Brně.

Jana Čipáková

SENIORI BRNO - UPOZORNĚNÍ

Nejen v předvánoční době, ale i době
současné narůstá tlak na seniory, na lidi
trpící zdravotními problémy, a to ze stra-
ny obchodníků se zranitelností, tzv. ezoš-
mejdů. Lidem v obtížné životní situaci
nabízí rychlá a snadná řešení. Jedni cílí
na finanční úspory, např. pošlou SMS
jménem banky, že váš účet je ohrožen, že
je nutné peníze převést na jiný účet, a že
ten bude ještě více úročen a požadují sdě-
lení bankovních údajů. A pak si můžou
na vás vzít i úvěr. Jiní cílí na balíčky s tím,

že máte dobírku, o které ale nic nevíte,
pak dojde prázdná krabice, nebo že máte
na něj nedoplatek.

Pozor na nabídky psané či vyslovené
špatnou češtinou a velmi opatrně reago-
vat na požadavek o osobní nebo bankovní
údaje. I z médií je zřejmé, že takových pří-
padů přibývá a bohužel najdou se i tací,
kteří důvěřují.

Rovněž při koupi nebo prodeji věcí
přes internet je nutné prověřit nabídky, že
rychle a bezplatně vše zařídí, jen potřebují

bankovní data a hesla. Ezošmejdi nabí-
zí také různé zdravotní doplňky s tím, že
produkt lépe vyřeší váš zdravotní problém
nebo nabízí kameny, či talismany, atd.

Prostě Spolek Seniori Brno jen upo-
zornuje své členy, že mají trvale zachovat
ostražitost, každou nabídku promyslet,
příp. probrat i s rodinou či známými, pro-
tože ezošmejdi jsou stále více vynalézaví
a pachatele je velmi obtížné najít a přivést
k odpovědnosti.

JUDr. Mirka Martínková

OBORA HOLEDNÁ A ÚDOLÍ ODDECHU/POSEZENÍ U KÁVY NA PŘEHRAĎĚ

SENIORŮ ČESKÉ REPUBLIKY

MĚSTSKÁ ORGANIZACE BRNO, z.s.

● vás zve na ●

10. SPOLEČENSKÝ PLES

Ples se koná pod záštitou primátorky města Brna

a starosty MČ Brno Žabovřesky

● V PROSTORÁCH KD RUBÍN, ●

BRNO, ŽABOVŘESKY

V PÁTEK 8. března 2024

OD 17. HODIN

vstupné 300 Kč

●
KOLO ŠTĚSTÍ

● UKÁZKY SPOLEČENSKÝCH TANCŮ

Prodej vstupenek vždy v úterý na ulici Běhounská 17, Brno

Hraje skupina Velvet ●

● Proč bychom se netěšili?

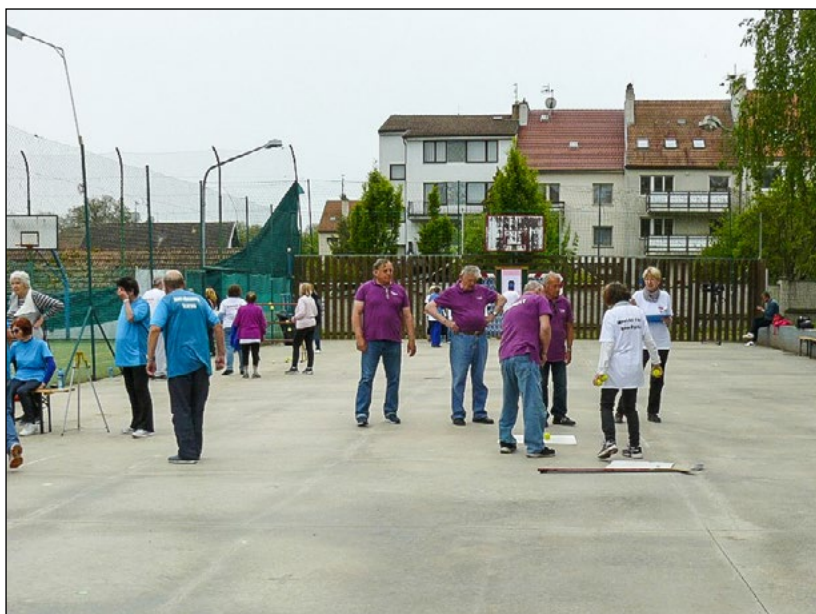

KLUB SENIORŮ BRNO-TUŘANY

Naše členská základna neustále stárne, což nás ale neodradilo a uspořádali jsme v loňském roce několik zajímavých akcí. Nejprve to byl zájezd do Rudky u Kunštátu, kde jsme si prohlédli v jeskyni vytesané sochy Blanických rytířů a pak v Rájci nad Svitavou jsme zhlédli na zámku výstavu kvetoucích kamélií. K celkové spokojenosti přispělo krásné počasí po celý den, i když se zájezd konal už poslední únorový den. V dubnu si 20 našich členů prohlédlo historické vodojemy na Žlutém kopci. Tyto rozsáhlé prostory sloužily obyvatelům Brna více než 100 let, a to až do roku 1997. V květnu jsme pak uskutečnili zájezd do Pavlova na prohlídku místního Archeoparku a pak jsme poseděli s menším občerstvením ve sklípku Blanka v Hustopečích. Pak následoval zájezd do Dolních Kounic na prohlídku kláštera Rosa Coeli a na prohlídku pivovaru v Dalešicích. Největší naší akcí pak byla opětovná návštěva našich přátel z Čachtic, pro které jsme upořádali vzájemné sportovní utkání, navštívili Mohylu míru, a nakonec se pobavili při hudbě a tanci. V září proběhly Krajské sportovní hry seniorů, a to opět u nás na Sokolovně. Soutěžilo celkem 11 družstev, naše družstvo zvítězilo a v pětiboji jednotlivců zvítězil náš kapitán. K tomuto úspěchu přispělo hlavně to, že jsme během roku několikrát trénovali všechny disciplíny na hřišti za školou. Poslední akcí byla Mikulášská zábava za účasti Mikuláše, andělů a čertů, kteří rozdali účastníkům perníčky za což jsme jim nechali zahrát sólo.

Na letošní rok již máme připravené čtyři nenáročné zájezdy, zábavy a další kulturní akce.

Musil Miroslav, předseda

VÍTE, ŽE

první kino na Moravě, zaměřené výhradně na zvukové filmy, začalo promítat v roce 1929 v suterénu paláce DOPZ (Družstvo průmyslových a obchodních zaměstnanců) na Moravském náměstí v Brně. Jmenovalo se BIO DOPZ a mělo 800 sedadel. Je to dnes v místě dnes už také bývalého kina Scala (potom Moskva a opět Scala). (čip)

Termíny setkávání v přírodě s hudbou a tancem v restauraci Na Střeláku za Antroposem

30. 5. 2024, 27. 6. 2024, 25. 7. 2024, 29. 8. 2024 a 26. 9. 2024 vždy od 14.00 hodin

Vycházky v březnu, dubnu a květnu 2024

4. 3.	Mendlovo nám. trol. č. 37, zastávka Pavlovská, dub Troják, Stará dálnice.....	odjezd 9.07
11. 3.	Stará osada, aut. č. 55 Mariánské údolí a zpět.....	odjezd 9.10
18. 3.	Konečná tram. č. 12 Komárov, vycházka kolem řeky, směr Olympie.....	odchod 9.00
25. 3.	Mendlovo nám. trol. č. 37, zast. Jírovcova, rezervace konikleců, Myslivna, Pisárky.....	odjezd 9.07
2. 4.	Stará osada, aut. č. 75, výstup Maloměřický most, vycházka Cacovické nábřeží, Obřanský most	odjezd 9.11
8. 4.	Bystrc, tram. č. 1 a 3 Přístaviště, vycházka k rest. U Iva, dále směr Kniničky, Bystrc	odchod 9.00
15. 4.	Zastávka tramvaje Milosrdní bratři, lanová dráha, směr Pisárky, dále Anthropos	odchod 9.00
22. 4.	Stará osada, autobus č. 55 Mariánské údolí, vycházka do Podolí	odjezd 9.10
29. 4.	Štefanikova čtvrť, konečná tramvaje č. 5, na autobus č. 57, vycházka Útěchov směr Ořešín	odjezd 8.30
6. 5.	Mendlovo nám. trol. č. 37, zastávka Pavlovská, dub Troják, Stará dálnice.....	odjezd 9.07
13. 5.	Stará osada, aut. č. 75 do Bílovic, vycházka k rozhledně a pomníku R. Těsnohlídka.....	odjezd 8.51
20. 5.	Komín, konečná trol. č. 36, vycházka lesem do Medlánky, odjezd z ul. Česká - Brandlova v 8.45	odchod 9.10
27. 5.	Ulice Úzká, aut. č. 49 směr Přízřenice smyčka, vycházka k soutoku řeky Svratky a Svitavy.....	odjezd 9.03

Odjezdy MHD jsou pouze orientační vzhledem k častým změnám jízdních řádů DPMB.

PRÁVNÍ A SOCIÁLNÍ PORADNA I. POLOLETÍ 2024

pouze pro členy Svazu důchodců, Běhounská 17 • Opět vždy v úterý od 9.00 do 13.00 hodin.

6. a 20. únor, 5. a 19. březen, 16. a 30. duben, 14. a 28. květen a 11. a 25. červen.

Brněnský senior - Senioři ČR, z.s., MěO Brno, IČO 69706824

Adresa vydavatele: Běhounská 17, 602 00 Brno • Tel.: 545 575 257, mail: svaz.duchodcu.brno@seznam.cz, webové stránky: www.duchodcibrno.cz • Editorka: Mgr. Jana Čipáková, další členové redakční rady: Libuše Gottwaldová, Mgr. Alena Kudličková, Ing. Milena Leichmannová, PhDr. Jana Vrabcová, František Borovec • Redakční uzávěrka 25. 12. 2023, vyšlo 2. 2. 2024 • Uzávěrka dalšího čísla 15. 3. 2024
Za obsah zveřejněných materiálů odpovídá autor. • Nevyžádané rukopisy se nevracejí. • Reg. číslo MK ČR E 12164 • Tisk a sazba: Protis, spol. s r. o., Podolí 115; e-mail: info@protis.cz, www.protis.cz